

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 25 czerwca 2019 r.

ZP-KNPS.431.6.17.2019.MB1

Pani
Katarzyna Starzyńska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Głuszczy

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 24-26 kwietnia 2019 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Głuszczy, ul. Grunwaldzka 38, 58-340 Głuszczyca z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 24 kwietnia 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r.

Jednostką kieruje Pani Katarzyna Starzyńska, która od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r. pełniła obowiązki Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuszczy, a z dniem 1 kwietnia 2015 r. została zatrudniona na stanowisku Dyrektora tej jednostki.

Pani Katarzyna Starzyńska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 6 czerwca 2019 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuszycy w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Ośrodka, na podstawie Zarządzenia 17/O/2017 z dnia 7 lutego 2017 r. Burmistrza Głuszycy, wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1510 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina Głuszycza nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy w okresie objętym kontrolą nie udzielał pomocy w formie schronienia, poprzez przyznanie decyzją administracyjną tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych. Również nie udzielał pomocy w formie ubrania, jako świadczenia niepieniężnego (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy), gdyż nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie. Pomocy w formie posiłku udzielano realizując rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2019 r., do dnia kontroli, Ośrodek nie udzielał pomocy w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” z uwagi na brak wniosków.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formę pomocy.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowano do placówek odpowiedniego typu zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego. Ponadto, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, nie było osób wnioskujących o skierowanie do ośrodka wsparcia.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Dyrektora Ośrodka wynika, że na terenie powiatu wałbrzyskiego funkcjonuje jeden Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, ze wsparcia którego, w razie konieczności, mogą korzystać osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu Gminy Głuszycy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor Ośrodka wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy Głuszycy (art. 110 ust. 5 ustawy). Ponadto osobom zgłaszającym się do OPS na bieżąco udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Dyrektor OPS w Głuszycy składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor OPS w Głuszycy spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni terenowi zatrudnieni w OPS.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Głuszycy zamieszkały na dzień 15.03.2019 r. przez 8.455 mieszkańców, w tym 130 rodzin i osób

samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Głuszycy, na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych terenowych (4 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku OPS w Głuszycy powyższy wskaźnik jest spełniony w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy nie oznaczał dat wpływu wniosków do Ośrodka. Na wnioskach była tylko data wpisana przez wnioskodawcę oraz podpis z imienną pieczęcią pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane wnioski o przyznanie pomocy należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia od kiedy przysługuje pomoc.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (H.W.) decyzja Nr UO-000080/01/19 z dnia 18.01.2019 r. została doręczona Stronie dopiero w dniu 19.03.2019 r., tj. po 2 miesiącach od daty jej sporządzenia.

Sporządzoną decyzję Ośrodek winien dostarczyć Stronie bezzwłocznie, gdyż zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania świadczenia osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (Z.S.), w podstawie prawnej decyzji Nr zc-000370/08/18 z dnia 21.08.2018 r. przyznającej zasiłek celowy przywołano jedynie art. 104 k.p.a. oraz 104 ust. 4 ustawy dotyczący ściągania należności.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

2. Ponadto w obu sprawach, w podstawie prawnej decyzji Nr 290500-000371/08/18 z dnia 20.08.2018 r. i Nr 290500-000394/09/18 z dnia 11.09.2018 r., przyznających posilek, błędnie przywołano art. 48 ust. 1 i 4 ustawy o pomocy społecznej, który obowiązywał do 4.09.2016 r.

Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy (Dz. U. z 2015 r., poz. 1310) wprowadzono zmiany, m. in. art. 48, który otrzymał brzmienie: „Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona”. Powyższa zmiana weszła w życie 5.09.2016 r.

Analogicznie jak w pkt 1. prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących dożywiania osób dorosłych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.J) zakończonej decyzją Nr 290500-000309/07/18 z dnia 12.07.2018 r. nieprawidłowo ustalono dochód Strony, tj. przyjęto zasiłek dla bezrobotnych za okres 1-30.06.2018 r. w wysokości 583.79 zł, wypłacony w dniu 4 lipca 2018 r., zamiast zasiłku dla bezrobotnych za okres 1-31.05.2018 r. w wysokości 725.31 zł, wypłaconego w dniu 5 czerwca 2018 r.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło

ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej (...). Dochód Strony powinien wynieść 725,31 zł, a nie jak ustalono 583,79 zł.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) brak oznaczania datą wpływu wniosków wpływających do Ośrodka,
- 2) brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
- 3) realizacja wydanej decyzji administracyjnej pomimo doręczenia jej po upływie 2 miesięcy od daty wydania, w sprawie dotyczącej przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze,
- 4) niedokładna podstawa prawna w decyzjach przyznających pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- 5) błędny sposób ustalania dochodu Strony w sprawie dożywiania dorosłych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. W celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, wnioski składane przez strony o przyznanie pomocy należy oznaczać datą wpływu do organu administracji publicznej.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Termin wykonania: 31.12.2019 r.

3. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej realizować po ich doręczeniu. Doręczenie wydanej w sprawie decyzji winno nastąpić bezzwłocznie po jej wydaniu

Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny. Zawierać w nich dane zgodne ze stanem faktycznym. W podstawie prawnej wskazywać faktyczne przepisy, które legły u podstaw jej wydania.

Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Burmistrz Głuszycy
- 2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelchowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

